

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 8P/59/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123331739
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Lámerová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6123331739.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, pracovisko Brezno, sudkyňou JUDr. Elenou Lámerovou, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti A., B., nar. XX.XX.XXXX a C., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako rodičia, t.č. v dočasnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny D., v zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, deti otca E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. F., A. XXX/XX, G. F. F., H. XX/XX a matky I. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. F., A. XXX/XX, G. F. F., H. XX/XX, o podnete Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny C. na nariadenie ústavnej starostlivosti maloletým deťom, za účasti Okresnej prokuratúry Brezno, takto

rozhodol:

I. Maloletým deťom A., B., nar. XX.XX.XXXX a C., nar. XX.XX.XXXX sa n a r i a ě u j e ústavná starostlivosť.

II. Maloleté deti b u d ú umiestnené v J. F. K. L. A. D..

III. Rodičia sú p o v i n n í prispievať na výživu maloletej B. každý zvlášť po 32,11 Eur mesačne a v budúcnosti pri zmene výšky životného minima na maloleté, nezaopatrené dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona každý zvlášť sumou vo výške 30 % z takto zmeneného životného minima.

IV. Rodičia sú p o v i n n í prispievať na výživu maloletej C. každý zvlášť po 32,11 Eur mesačne a v budúcnosti pri zmene výšky životného minima na maloleté, nezaopatrené dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona každý zvlášť sumou vo výške 30 % z takto zmeneného životného minima.

V. Rodičia sú p o v i n n í toto výživné platiť vždy do 15-teho dňa každého mesiaca dopredu na účet Centra pre deti a rodiny D..

VI. M e n í sa uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno č.k. 8P/58/2023-13 zo dňa 09.06.2023 tak, že nariadené neodkladné opatrenie sa r u š í.

VII. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 12.06.2023 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno doručil tunajšiemu súdu podnet na nariadenie ústavnej starostlivosti maloletým deťom v Centre pre deti a rodiny D.. Svoj podnet úrad odôvodňuje tým, že pracoval s rodinou maloletých detí od roku 2013, aj napriek snahe úradu nedošlo k zmene starostlivosti rodičov o maloleté deti. V súčasnosti sa maloleté deti na základe neodkladného opatrenia nariadeného Okresným súdom Banská Bystrica, pracovisko Brezno č.k. 8P/58/2023-13 zo dňa 09.06.2023 nachádzajú v dočasnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny D.. V tomto centre maloletým deťom zabezpečujú komplexnú starostlivosť. Obidve maloleté sa vyjadrili, že do domácnosti rodičov

sa vrátiť nechcú nakoľko im nevedia poskytnúť úroveň v starostlivosti, na ktorú sú zvyknuté v centre. Ani opakované výchovné opatrenia nespĺnili svoj účel, rodičia neupravili svoju nepriaznivú situáciu a toho času nie je v záujme maloletých detí ich návrat do domácnosti rodičov. Záujem maloletých detí v súčasnosti vyžaduje nariadenie ústavnej starostlivosti.

2. Na základe uvedeného podnetu tunajší súd uznesením č.k. 8P/59/2023-17 zo dňa 13.06.2023 ex offo začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti maloletým deťom v Centre pre deti a rodiny Valaská.

3. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že maloleté deti sú narodené mimo manželstva. Rodičia hrubo zanedbávali starostlivosť o ne. Okresný súd Brezno uznesením č.k. 8P/107/2021-78 zo dňa 27.01.2022 nariadil výchovné opatrenie, ktorým odňal maloleté deti z osobnej starostlivosti rodičov a nariadil im výchovné opatrenie za účelom zabezpečenia odbornej pomoci a zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov, a to pobyt v zariadení K. J. M. A. na 6 mesiacov. 11.03.2022 rodičom vyhorelo obydľie, v ktorom predtým bývali aj s maloletými deťmi. V záverečnej správe z Diagnostického centra sa uvádza, že rodine bolo poskytnuté psychologické poradenstvo. Rodičia doposiaľ nezabezpečili pre rodinu vhodné bytové podmienky. V rodine maloletých detí sa často požíva alkohol. Rodičia vo svojej rodičovskej roli zlyhávajú a doterajšia pomoc poskytovaná rodine bola bez pozitívneho výsledku. Na základe vykonanej diagnostiky odporučili maloleté deti zveriť do starostlivosti Centra pre deti a rodiny na samostatne usporiadanú skupinu alebo do profesionálnej náhradnej rodiny. Z dôvodu zachovania a posilňovania súrodeneckých vzťahov a väzieb je vhodné umiestniť obidve maloleté spolu. K. J. M. D. A. považovalo za dôležité s prihliadnutím na vek a mentálnu kapacitu zabezpečiť maloletým deťom kvalitnú výchovu, primeranú starostlivosť, stanovenie jasných pravidiel týkajúcich sa správania, zabezpečenia voľnočasových aktivít. Zdôraznilo, že je potrebné maloletým deťom zabezpečiť komplexnú starostlivosť a bezpečné prostredie pre ich primeraný fyzický a citový vývin.

Okresný súd Brezno uznesením č.k. 1P/59/2022-16 zo dňa 24.06.2022 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil K. J. M. A. povinnosť v súčinnosti s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno odovzdať maloleté deti do starostlivosti Centra pre deti a rodiny D..

Okresný súd Brezno uznesením č.k. 9P/75/2022-80 zo dňa 15.11.2022 opakovane uložil výchovné opatrenie za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletým deťom a zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí a to pobyt v Centre pre deti a rodiny D. najdlhšie na 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňom 15.12.2022.

Vzhľadom k tomu, že uvedené výchovné opatrenie trvalo do 15.06.2023 Okresný súd Banská Bystrica, pracovisko Brezno uznesením č.k. 8P/58/2023-13 zo dňa 09.06.2023 ex offo začal konanie na nariadenie neodkladného opatrenia a aj nariadil neodkladné opatrenie, ktorým rozhodol, že aj po skončení výchovného opatrenia maloleté deti naďalej zostanú v starostlivosti Centra pre deti a rodiny D..

4. Vzhľadom k tomu, že posledné rozhodnutie na základe ktorého maloleté deti sú v starostlivosti Centra pre deti a rodiny D. má len dočasný charakter, súd konal aj vo veci samej. Zistil, že rodičia aj keď si zmenili bytové podmienky prenajali si (bez nájomnej zmluvy) jednu izbu v dome, nevytvorili vhodné podmienky pre výchovu a starostlivosť o maloleté deti, nakoľko v tejto jednej izbe bývajú obidvaja rodičia maloletých detí, ich najstaršia dcéra L., nar. XX.XX.XXXX s druhom a ich spoločným dieťaťom N. A., nar. XX.XX.XXXX. V dome, v ktorom majú rodičia prenajatú jednu izbu sa zdržiavajú aj iné osoby, ktoré požívajú alkoholické nápoje - nevytvárajú vhodné prostredie pre maloleté deti.

Ani ekonomické podmienky rodiny sa nezmenili, ani jeden z rodičov nie je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, ani jeden z rodičov nie je príjemcom pomoci v hmotnej núdzi alebo členom domácnosti, v ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi, otec maloletých detí je na čiastočnom invalidnom dôchodku. Maloleté deti sa v Centre pre deti a rodiny Valaská nachádzajú od 28.06.2022 na základe uznesenia Okresného súdu Brezno č.k. 1P/59/2022-16 zo dňa 24.06.2022. Odvtedy ich pobyt v tomto zariadení bol legalizovaný rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 9P/75/2022-80 zo dňa 15.11.2022, ktorým bolo uložené výchovné opatrenie, pobyt maloletých detí v tomto centre najdlhšie na 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia; uznesením Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno č.k. 8P/58/2023-13 zo dňa 09.06.2023, ktorým súd rozhodol, že aj po skončení výchovného opatrenia maloleté deti zostanú v starostlivosti Centra pre deti a rodiny D..

V rámci centra maloleté deti boli umiestnené na samostatne usporiadanej skupine v C. na adrese O. B. 4. Maloletá B. ukončila Špeciálnu základnú školu v C., v školskom roku 2023/2024 nastúpila na Stredné odborné učilište K. D. a maloletá C. v školskom roku 2023/2024 nastúpila do 7. ročníka Špeciálnej základnej školy v C.. Maloleté deti sú najmä v telefonickom styku s rodičmi a staršou sestrou L.. V rodine boli aj na krátkodobých pobytoch, naposledy v auguste 2023 na 4 dni.

5. Kolízny opatrovník na pojednávaní dňa 21.09.2023 navrhol maloletým deťom nariadiť ústavnú starostlivosť, nakoľko ich rodičia nemajú vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť o ne, nie je žiadna iná osoba, ktorá by prejavila záujem o zverenie maloletých detí do jej náhradnej starostlivosti.

6. Prokurátor Okresnej prokuratúry Brezno na pojednávaní uviedol, že v najlepšom záujme obidvoch maloletých je, aby im bola nariadená ústavná starostlivosť v Centre pre deti a rodiny D..

7. Centrum pre deti a rodiny D. súhlasil s tým, aby maloleté deti naďalej zostali v tomto centre, aby im tam bola nariadená ústavná starostlivosť.

8. Podľa § 54 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine) náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať či maloleté dieťa nemôže zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, ak to nie je možné do pestúnskej starostlivosti.

9. Podľa § 54 ods. 2 písm. c) Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti a uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave.

10. Podľa § 54 ods. 5, veta prvá Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

11. Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

12. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadenie ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb, povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

13. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám, povinným poskytovať dieťaťu výživné, povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť maloleté dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa.

14. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa alebo nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona.

15. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že s rodinou maloletých detí sa pracuje od roku 2013, bezúspešne. Maloletým deťom bolo nariadené výchovné opatrenie za účelom zabezpečenia odbornej pomoci a zabezpečenia úpravy ich rodinných a sociálnych pomerov, a to pobyt v K. J. M. A. na 6 mesiacov a v Centre pre deti a rodiny D.. Ani jedno z týchto výchovných opatrení nespĺnilo svoj účel. Rodičia naďalej nemajú vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť o maloleté deti, maloleté deti by v rodine rodičov boli naďalej ohrozené tak ako tomu bolo do nariadenia neodkladného opatrenia uznesením Okresného súdu Brezno č.k. 8P/107/2021-78 dňa 27.01.2022. Maloleté deti nie je možné ani zveriť do náhradnej starostlivosti.

Z tohto dôvodu súd obidvom maloletým vo veci samej nariadil ústavnú starostlivosť. Obidve maloleté budú umiestnené naďalej v Centre pre deti a rodiny D., tam kde sa doteraz nachádzajú dočasne.

16. Vzhľadom na zistené pomery rodičov súd ich zaviazal prispievať na každú z dcér každého zvlášť minimálnym výživným, ktoré v súčasnosti predstavuje sumu 32,11 Eur mesačne. Pri zmene výšky životného minima na maloleté nezaopatrované dieťa, alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného

zákona sú rodičia povinní platiť na každé z detí výživným vo výške 30 % z takto zmeneného životného minima. Rodičia sú povinní výživné platiť vždy do 15-teho dňa každého mesiaca dopredu na účet Centra pre deti a rodiny D..

17. O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak. Súd v konaní nezistil ani také skutočnosti, pre ktoré by priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov bolo spravodlivé. Ani jeden z účastníkov sa takejto náhrady trov konania nedomáhal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne na Krajský súd Žilina prostredníctvom Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno.

Podľa § 363 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP"), v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky; súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené; alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a podľa § 62 ods. 1 CMP aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 232 ods. 2 CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak.

Podľa § 376 ods.1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul (iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému), môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní peňažnú povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený (za maloletého jeho zákonný zástupca) podať návrh na vykonanie exekúcie podľa § 48 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov. Príslušným na podanie návrhu na výkon exekúcie je Okresný súd Banská Bystrica.